NTNU **S-sak 62/11**
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
25.11.2011 PEK
Arkiv: 2010/19407

N O T A T

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Fusjon mellom RBUP og BUS i Midt-Norge

Tilråding:

> NTNU tilrår at ved en fusjon mellom Barnevernets utviklingssenter og Regionsenter for barn og unges psykiske helse, knyttes det nye senteret "Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – Psykisk helse og barnevern" til Det medisinske fakultet som et eget senter direkte underlagt dekanus."

Bakgrunn for saken

I brev av 25.3.2011 anmoder Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLID) og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) om at det settes i gang planlegging av en sammenslåing av RBUP og BUS. Dette skal resultere i et nytt senter – Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – Psykisk helse og barnevern (RKBU). RBUP er i dag en faggruppe ved Det medisinske fakultet, mens BUS er en avdeling ved NTNU Samfunnsforskning AS. NTNU Samfunnsforskning er et heleid NTNU-selskap
Brevet er adressert både til NTNU Samfunnsforskning og NTNU, og ingen av institusjonene er eksplisitt gitt ansvar for å utrede sammenslåingen. Departementet har også bedt om at BUS skal være en aktiv i prosessen. I og med at også fusjonen angår en stor virksomhet ved NTNU, har NTNU påtatt seg utredningsoppgaven.

Departementene opplyser at målet for fusjonen er å etablere

> *"et felles forskningskompetanse- og utviklingssenter som kan ivareta problemstillingene knyttet til barn og unges utviklings og deres tjenestebehov. Sentrene skal generere positive synergieffekter i forhold til sluttbruker, i kommunene, spesialisthelsetjenesten og andrelinjetjenesten i barnevernet. Ut fra senterets formål og av hensyn til brukerne er det avgjørende at senteret framstår som en tydelig og synlig enhet."*

RKBU Vest har fått et oppdragsbrev for 2011-2012 med føringer som utdyper myndighetenes forventninger. Tilsvarende føringer vil trolig også gjelde for RKBU Midt-Norge: virksomheten i dagens sentere skal i stor grad skal videreføres. Senteret skal gjennom forskning utvikle vitenskapelig, praksisrelevant, tverrfaglig og evidensbasert kunnskap. Dette skal bidra til å øke kvaliteten på tjenestene innenfor alle sentrale områder i arbeidet med barn og unges

psykiske helse og barnevern. Oppgavene skal løses tverrfaglig, FoU-arbeidet skal være praksisrelevant og basert sektorens egne behov. Kompetansen skal spres gjennom utdanning, undervisning, utviklingsarbeid, formidling og informasjon både til sektoren og allmennheten.

Fusjonering av BUS og RBUP i Midt-Norge er mer komplisert enn tilsvarende sammenslåinger i Vest- og Nord-Norge. BUS og RBUP inngår i to selvstendige juridiske enheter; BUS er en del av NTNU Samfunnsforskning AS, mens RBUP er en faggruppe ved Institutt for nevromedisin ved Det medisinske fakultet ved NTNU. To styrer er involvert i fusjonsprosessen, og fusjonen er en virksomhetsoverdragelse. Spillereglene i arbeidsmiljøloven om arbeidstakernes rettigheter må derfor følges.

BUS har en tverrfaglig stab med 5 vitenskapelig tilsatte og konsulent. Grunnbevilgning på 2 mill. kr. Fra BufDir og oppdragsmidler på ca. 4 millioner. RBUP har 11 faste vitenskapelige stillinger i ulike stillingsbrøker, 4 årsverk i midlertidige stillinger og 4,7 årsverk i administrative stillinger. Også denne staben er tverrfaglig sammensatt. RBUPs samlete inntekter er ca. 25 mill. kr, ca. 18 mill. kr. er grunnbevilgning fra Helsedirektoratet.

Organisasjonstilknytning og lokalisering - Alternative løsninger

Første etappe i fusjonsprosessen vil være å vedta organisasjonstilknytning. Vedtaket vil gi grunnlag for å detaljere organisasjonsformen, gjennomføre omstillingssamtaler med enkeltansatte og tilsette leder.

Det er gjennomført en prosess med både formelle og uformelle møter med ledelsene for de to enhetene, arbeidstakerrepresentanter og verneombud. Ved NTNU Samfunnsforskning er saken dessuten behandlet både i styret og BUS' fagråd. Det ser ut til å være enighet om å finne klare løsninger som ikke er for kompliserte, dvs. både at begge virksomhetene går sammen i ett nytt senter knyttet enten til NTNU DMF eller NTNU Samfunnsforskning og at virksomheten samlokaliseres. Enhetene har imidlertid diametralt ulike standpunkt om tilknytning og lokalisering:

Organisering **Geografi plassering**	**NTNU Samfunnsforskning**	**NTNU DMF**
Dragvoll	BUS	
Øya		RBUP

Organisatorisk tilknytning: Det finnes tilsvarende sentre på Vestlandet (Bergen) og i Nord-Norge (Tromsø):

- I Tromsø er den fusjonerte enheten lagt til Det helsefaglige fakultet som eget institutt. Fakultetet har en bred fagprofil som gjør dette valget naturlig ut fra faglige premisser. Senteret (instituttet) er samlokalisert.
- I Bergen er senteret en avdeling ved UniResearch Unihelse der Universitetet i Bergen er majoritetseier. Også dette senteret er geografisk samlet.

Faglig er begge sentrene i Midt-Norge systemorienterte og praksisnære basert på tverrfaglig kompetanse. De er opptatt av problemstillinger i grenseflaten mellom barnevern og psykisk

helse blant barn og unge. De har ulik størrelse og vekten legger på grunnforskning, internasjonal publisering og formell undervisning.

Enhetenes nåværende mandat ligger innenfor mandatet for RKBU. Den samlede bredden i virksomheten kan derfor videreføres. En faglig enhet skal likevel være dynamisk og over tid kan oppdrag og virksomhetsprofil endre seg og åpne for nye samarbeidsrelasjoner. En forventning er et tettere faglig samarbeid mellom ansatte, flere fellesprosjekter og økt mulighet for flere oppdrag.

BUS argumenterer for å knytte senteret til NTNU Samfunnsforskning. BUS legger vekt på at dette skal være et kunnskapssenter med en "helhetlig tilnærming til forskning, utvikling av kompetansehevende tiltak og implementering i praksisfeltet. Det nye senteret bør derfor integreres i NTNU Samfunnsforskning som representerer "et bredt barnefaglig miljø både når det gjelder forskning, utviklingsarbeid og varierte former for spredning og implementering av kompetanse". 5 av 8 avdelinger NTNU Samfunnsforskning driver kompetanseutvikling av relevans for et nytt RKBU. En relevant avdeling er Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid i kommunene (NAPHA).

RBUP fremhever behovet for å opprettholde det vitenskapelige fokuset på relativt ungt fagområde som barn og unges psykiske lidelser er. De trekker fram sitt bredde tverrfaglige miljø og den tette kontakten med andre fagmiljø ved St. Olav Hospital og DMF. Generelt sett arbeider disse fagmiljøene i tett kontakt med sine praksisfelt. RBUP peker også på at psykiske lidelser følger brukerne etter 18 år, og at RBUPs relasjon til den vitenskapelige delen av psykisk helsevern for voksne derfor er viktig. RBUP er involvert i den formelle utdanningen både av medisinere og mastere.

DMF og NTNU Samfunnsforskning organiserer sin faglige virksomhet i dag ulikt. Det kan ha betydning for hvilken tilknytning som velges:

- DMF har arbeidet for å redusere antallet institutter og har for tiden 5. Dette er store enheter, og det er lite trolig at det åpnes for at senteret vil bli et 6 institutt. DMF har imidlertid åpnet for at RKBU kan bli et senter knyttet direkte til dekanus.
- NTNU Samfunnsforskning er fleksibel mht. til organisering. Pr i dag er virksomheten organisert i avdelinger. Her vil RKBU bli en avdeling med benevnelsen "senter" som er underlagt selskapets direktør

Konsekvenser – Risiki og arbeidsmiljø

Risiki: Uansett hvilket alternativ som velges, vil en møte motstand i en eller begge enhetene. Dette kan føre til støy i beslutningsprosessen, langvarig indre uro og avskalling i personalet. Sannsynligheten for avskalling vil trolig være størst ved BUS dersom løsningen går på tvers av deres ståsted. Det vil svekke den ene pilaren i det nye senteret, barnevernskompetansen. NTNU Samfunnsforskning vil ut fra sitt arbeidsgiveransvar, kanskje forsøke å beholde staben og videreføre virksomheten knyttet til barnevern basert på oppdrag. Dette kan resultere i en konkurranse mellom NTNU Samfunnsforskning og RKBU.

Også et vedtak i strid med DMF og RBUPs standpunkt kan føre til at deler av staben vil søke stillinger utenfor senteret, eventuelt benytter seg av sine rettigheter som følger av en

virksomhetsoverdragelse. RBUP er imidlertid mer robust, men også her vil det ha store konsekvenser dersom nøkkelpersoner i staben ikke blir med over i det nye senteret. En tilknytning til NTNU Samfunnsforskning vil gjøre det mer komplisert å løse senterets forpliktelse overfor de formelle studiene ved DMF.

Lederen ved RKBU kan derfor få en betydelig oppgave med å skaffe nødvendig barnevernfaglig kompetanse, alternativt kompetanse om barn og unges psykiske helse dersom vi får avskalling fra ett eller begge av de nåværende sentere.

Psykososialt arbeidsmiljø: Både og organisatorisk tilknytning geografisk plassering med tilhørende flytting og lokalisering har konsekvenser for arbeidsmiljøet. Konsekvensene vil oppleves som mest negative i den delen av staben som ikke får imøtekommet sine prinsipale standpunkt. Fusjonen kan imidlertid også oppleves å ha negative konsekvenser for den andre delen.

Generelt vil nye relasjoner, ulik virksomhetsprofil og ulike samarbeidsformer med praksisfeltet medføre spenninger. BUS-ansatte er godt integrert i miljøet i NTNU Samfunnsforskning og har gode areal: kontorer og tilgang på fellesrom og kantine i samme lokaler. Paviljongen er ny og har høy standard. BUS samarbeider godt med andre avdelinger i selskapet. De ansatte vurderer det psykososiale arbeidsmiljøet ved NTNU Samfunnsforskning og internt i BUS som godt.

BUS frykter deres kompetanse ikke vil bli akseptert og verdsatt i det fusjonerte senteret. Dersom dette er en reell frykt, vil det være ugunstig for et godt arbeidsmiljø. Dette vil forsterkes, i alle fall på kort sikt, dersom senteret knyttes til DMF og lokaliseres i Klostergata.

Tilsvarende vil RBUP-ansatte anse flytting og endret organisasjonstilknytning uheldig for deres vitenskapelige virksomhet og svekke den viktige koblingen til fagmiljøene ved DMF og St. Olav og en forringelse av psykososiale arbeidsmiljø.

Både BUS og RBUP synes å være redd for at valg av organisering og lokalisering vil redusere mulighetene for samarbeid med andre fagmiljø. Det vil være fullt mulig i et fusjonert senter å videreføre og utvikle fruktbart samarbeid med eksterne enheter som enten er geografisk eller organisatorisk skilt.

Fysisk arbeidsmiljø: Den planlagte utvidelsen i Klostergata gir 10 nye kontorer. Det vil gi plass til RKBU med gode ekspansjonsmuligheter. I Klostergata vil senteret ha tilstrekkelig tilgang til fellesareal, klasserom og møterom, spiserom og det er kantiner i nabolaget. Arealene vil være nyoppusset og vil tilfredsstille alle krav til fysisk arbeidsmiljø. Dersom resultatet blir at RKBU lokaliseres på Dragvoll, må det foretas en utbygging. Også da vil ansatte flytte inn i lokaler der det fysiske arbeidsmiljøet vil være godt ivaretatt.

Kulturbygging: Som nevnt kan store deler av dagens virksomhet videreføres. Fusjonen kan og må imidlertid over tid også medføre endringer i virksomheten for at synergien tas ut. Per i dag er det forskjeller i prioriteringer, virksomhet og forståelse av oppdraget. Det er derfor viktig å sette i gang prosesser – med tilstrekkelig tid og ressurser og involvering av ansatte, tillitsvalgte og verneombud – for å komme fram til en felles bilde av RKBUs mål, strategier, prioriteringer og aktiviteter. Dette vil også være et ledd i kulturbyggingen. Det er planlagt å

søke Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet om en engangsbevilgning til denne prosessen.

Vurderinger

Det nye senteret omtales som et kompetansesenter som driver forskning, veiledning, formidling og undervisning i tett kontakt med praksisfeltet. Vektleggingen av forskning med høyt ambisjonsnivå vil bli understøttet av kulturen ved DMF. Gjennom forskning og utdanning som i stor grad er klinisk rettet, er også fakultetet generelt orientert mot praksisfeltet. Ved DMF vil det være fagmiljø og nettverk med supplerende kompetanse. Koblingen til formell utdanning og spredningen av kompetanse som skjer gjennom kandidatene, er også en viktig faktor når tilknytning og lokalisering skal avgjøres. Dersom det blir en fusjon bør derfor det nye senteret knyttes til DMF. Samtidig er det fullt mulig og ønskelig å videreføre eksterne relasjoner til fagmiljø og praksisfeltet

Prosessen fram til beslutning kan gjennomføres på to måter. En kan avvente en behandling i NTNU Samfunnsforsknings styre først slik at NTNUs styre behandler saken som en orienteringssak i første omgang. Alternativet er at styret fatter et prinsippvedtak om fusjon allerede nå.

Rektor vil anbefale det siste alternativet. Styret ved NTNU Samfunnsforskning har behandlet spørsmålet om fusjon, likeledes fagrådet ved BUS. Synspunktene er derfor kjente, og det er liten grunn til å tro at disse vil ha endret seg. Det vil av arbeidsmiljømessige hensyn være uheldig at prosessen trekker i langdrag. Alle parter bør se fordelen med en avklaring. Avklaringen vil sette rammene for det videre arbeidet. Innenfor en slik ramme vil en drøfte mer konkret hvordan fusjonen skal skje.

Dersom tilrådingen tas til følge, vil DMF få en viktig oppgave i å detaljere organiseringen, avgjøre spørsmålet om lokaliseringen, legge rette for tilsetting av leder og for den videre prosess. Dette vil skje i nær kontakt tillitsvalgte og ledere og ansatte ved de to enhetene

I tråd med avtaleverket er arbeidstakerorganisasjonene informert. I og med at vedtaket skjer i styret er i dette ikke et forhandlingsspørsmål, men en drøftingssak. I selve gjennomføringen vil imidlertid arbeidstakerorganisasjonene ha en sentral rolle.

Vedlegg:
Notat av 25.11.2011 – Utredning av fusjon mellom RBUP og BUS i Midt-Norge